

Одеський держ. екон. ун-т – Вип. II. – Одеса, 2002. – С.16-19.

3. Гончаренко А. П. Роль національної системи науково-технічної інформації в розбудові інноваційної економіки в Україні / А. П. Гончаренко // Проблеми науки. – 2007. - № 2. – С. 14-18.

4. Корнєв Ю. Г. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення підприємницької діяльності / Ю. Г. Корнєв // Актуальні проблеми економіки. – 2008. - № 5 (83). – С. 30-36.

Кропивка Ю.Г., аспірант
*ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава, Україна*

ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Кооперація у світі в цілому та в Україні має довгу історію та передісторію, а сам термін «кооперація» має кілька значень. Ним визначають співробітництво, взаємодію, координацію тощо [7]. 10 липня 2003 року був прийнятий Закон України «Про кооперацію», який визначив кооперацію як систему кооперативних організацій, створених з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб своїх членів [5].

Поширившись за свою майже 200-літню історію на всі галузі економічного життя, кооперація набула специфічних видових характеристик. Один з найпопулярніших і найпоширеніших в світі її видів – споживча кооперація, завдання якої задовольнити потреби і прагнення людей як споживачів та захистити їх економічні інтереси [2].

Сутність споживчої кооперації досліджували такі вчені-теоретики та практики як Аліман М.В., Бабенко С.Г., Бородаєвський С.В., Гелей С.Д., Гончарук Я.А., Лихолат Є.О., Маркіна І.А., Мартос Б.М., Мокєрова Н.В., Пастушенко Р.Я., Танчин І.З., Туган-Барановський М.

Мета статті полягає у виокремленні підходів до трактування сутності споживчої кооперації в Україні. Для реалізації мети у статті поставлені і вирішені наступні завдання: виконати аналіз теоретичних напрацювань вчених-теоретиків та практиків, що стосуються сфери споживчої кооперації в Україні; виокремити підходи до трактування сутності споживчої кооперації в Україні.

Згідно ст.1 Закону України «Про споживчу кооперацію» від 10 квітня 1992 р., споживча кооперація в Україні – це добровільне об'єднання громадян для спільного ведення господарської діяльності з метою поліпшення свого

економічного та соціального стану [6].

У ході аналізу теоретичних напрацювань встановлено, що, за думкою більшості науковців, споживча кооперація є соціально-економічною системою.

Аліман М.В., Бабенко С.Г., Гелей С.Д., Гончарук Я.А., Лихолат Є.О., Пастушенко Р.Я., Танчин І.З. зазначають, що кооперація споживачів – це одна з найпотужніших у світі соціально-економічних систем [2].

Відомий діяч в системі споживчої кооперації України Бабенко С.Г. робить висновок, що за своєю природою кооперація є соціально-економічним явищем. Відповідно і зміст кооперації має соціально-економічний характер: в її основі лежать економічна діяльність і соціальна ідея [1].

Аналогічні висновки робить у своїх наукових працях Маркіна І.А., яка стверджує, що споживча кооперація за своєю природою є соціально-економічною системою, мета якої націлена на реалізацію як соціальних, так і економічних завдань [3].

Представником іншого підходу до трактування сутності споживчої кооперації є Мокерова Н.В. Науковець для аналізу споживчої кооперації застосовує людинорозмірний підхід, за допомогою якого можна розглядати її як складну людинорозмірну господарську систему. Це означає, що споживча кооперація є системою, що розвивається, з включеною до нею людиною, інтегральна сутність якої визначає партнерський характер інтеграційних зв'язків і процесів, властивих кооперативному господарству на національному, регіональному та локальному рівнях [4].

Як інститут громадянського суспільства споживчу кооперацію розглядає Скляр Г.П. На його думку, споживча кооперація як структура громадянського суспільства розвиває партнерські відносини, забезпечуючи інтереси пайовиків та інших людей, з органами державної виконавчої влади і місцевого самоврядування на регіональному і місцевому рівнях. Таким чином, споживча кооперація сприяє становленню системи регіонального управління [7].

Отже, проведений нами аналіз літературних джерел дає можливість виокремити три основні підходи до трактування сутності споживчої кооперації в Україні: споживча кооперація як соціально-економічна система, як інститут громадянського суспільства, як складна людинорозмірна господарська система.

Таким чином, з'ясовано, що більшість дослідників безумовно погоджуються з провідною роллю споживчої кооперації в народногосподарському комплексі України і всі вони визначають її як систему.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є визначення і обґрунтування особливостей споживчої кооперації, що відрізняють її від інших систем.

Література

1. Бабенко С.Г. Трансформація кооперативних систем у перехідній економіці: [монографія] / С.Г.Бабенко. – К: в-во «Наукова думка», 2003. – 332 с.
2. Історія споживчої кооперації України: Підручник / М.В. Аліман, С.Г. Бабенко, С.Д. Гелей, Я.А. Гончарук, [та ін.]. – Львів: Ін-т українознавства НАН

України, 1996. – 384 с.

3. Маркіна І.А. Управління споживчою кооперацією як соціально-економічною системою: теорія та практика: [монографія] / І.А. Маркіна. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 255 с.

4. Мокєрова Н.В. Споживча кооперація як людинорозмірна господарська система / Н.В. Мокєрова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія „Економічні науки”. – Полтава: РВЦ ПУЕТ, 2011. – №4 (49), частина 2. – С. 134 – 139.

5. Про кооперацію: закон України від 10 липня 2003 р. №1087-IV // Голос України. – 2003. – 28 серпня. – С. 20-21.

6. Про споживчу кооперацію: закон України від 10 квітня 1992 р. №2265-XII. – К. : Укоопреклама, 1992. – 15 с.

7. Скляр Г.П. Феномен кооперації: монографія / Г.П. Скляр. – Полтава: ІнтерГрафіка, 2004. – 92 с.

Крочак М.С., студентка
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Неефективність існуючих форм управління закликає науковців замислитися щодо творення нових форм, які б дали змогу відповідати усім сучасним вимогам підприємств.

Проблемам гнучкого адаптивного управління присвячені праці багатьох вчених: В. Аніщенко [1], О. Ареф'євої [2], Г. Аубакирової [3], В. Бауліної [4], А. Богданова [5,6], П. Друкера [7], В. Прохорової [9,10] та інші.

Система управління підприємством повинна мати у своєму складі гнучкі компоненти, здатні до самоналагодження, адаптації до дій подразника, тобто включати систему адаптивного управління підприємством. Адаптивне управління сьогодні виступає потужною зброєю для опору мінливості умов функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

Адаптивне управління – це процес ухвалення управлінського рішення і подальшої реалізації цілеспрямованої управляючої дії, що забезпечує адекватне реагування всіх структур підприємства на зміну параметрів його зовнішнього і внутрішнього середовищ. Під системою адаптивного управління прибутком розумітимемо процес адаптивного планування, тобто формування системи фінансово-виробничих параметрів (індикаторів), що визначають стан